

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudcem Mgr. Tomášem Blažkem ve věci

žalobce: **V. M.**

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 7. 2019, č. j. OAM-24/LE-LE05-ZA13-2019,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

- 1. Žalobce podal u krajského soudu žalobu proti shora označenému rozhodnutí, kterým žalovaný rozhodl, že mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), se žalobci neuděluje. Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného toliko v rozsahu výroku o neudělení doplňkové ochrany.

II. Shrnutí argumentace obsažené v žalobě

- 2. Žalobce namítl, že žalovaný nesprávně vyhodnotil, zda žalobce splňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany ve formě doplňkové ochrany. Žalovaný si totiž neopatřil

dostatek aktuálních a relevantních podkladů pro vydání rozhodnutí – nebyl tedy zjištěn stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Výrok o neudělení doplňkové ochrany proto nemá dostatečnou oporu ve správním spise. Žalobce v rámci pohovoru prezentoval problémy související s jeho věřiteli, kteří mu vyhrožovali. Žalobce poukázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu (rozsudek ze dne 24. 4. 2015, č. j. 5 Azs 50/2014 – 34), podle níž obavy z jednání věřitele mohou být za určitých okolností minimálně ve vztahu k udělení doplňkové ochrany relevantní. Závěr žalovaného, že v zemi původu je dostupná ochrana před vážnou újmou, je nesprávný a žalovaný se nedostatečně zabýval otázkou, zda by se právům žalobce mohlo v zemi původu dostat skutečně efektivní ochrany. Jeho posouzení je tak pouze formální a nedostatečné. Ve vztahu k posouzení otázky faktické dostupnosti vnitřní ochrany žalobce před vážnou újmou žalobce považuje napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.

3. Žalobce navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Shrnutí vyjádření žalovaného

4. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě popřel oprávněnost námitek žalobce; tyto nesvědčí o tom, že by žalovaný porušil některé ustanovení správního řádu či zákona o azylu. Žalovaný odkázal na obsah správního spisu a odůvodnění napadeného rozhodnutí; uvedl, že trvá na správnosti vydaného rozhodnutí, které vyhovuje všem zákonným požadavkům. Odkázal na relevantní judikaturu Nejvyššího správního soudu.
5. Žalovaný navrhl, aby soud žalobu zamítl.

IV. Posouzení věci krajským soudem

6. Krajský soud věcně přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních námitek v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Ve věci rozhodl bez nařízení jednání, v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s.
7. Žaloba není důvodná.
8. Ze správního spisu krajský soud konstatuje, že žalobce je arménské národnosti, křesťanského vyznání. Nikdy nebyl členem politické strany nebo skupiny, ani se jinak politicky neangažoval. Jeho manželka spolu s dvěma nezletilými syny taktéž požádala v České republice o mezinárodní ochranu [*mezinárodní ochrana jim nebyla udělena, o žalobě podané proti rozhodnutí žalovaného v jejich věci krajský soud vede řízení pod sp. zn. 43 Az 16/2019 – pozn. soudu*]. Žalobce z vlasti vycestoval 20. 1. 2019 autem do Moskvy, zde si koupila celá rodina letenky a odcestovali letecky do Prahy. Do České republiky přicestovali také proto, že zde pobývají rodiče žalobce.
9. Během pohovoru k žádosti o mezinárodní ochranu žalobce uvedl důvody, pro něž žádá o mezinárodní ochranu. V zemi původu si vzal hypotéku a nemohl ji splácet. Měl problémy sehnat práci, pokoušel se podnikat jako taxikář. Následně byl nucen vzít si ještě úvěr od soukromé osoby. Dal do zástavy byt a auto. Střídavě pracoval v Rusku, aby vydělal na splacení dluhu, občas se vracel do Arménie. V České republice by chtěl taktéž pracovat, aby mohl splatit dluh a svůj majetek vykoupit zpět. Od ledna 2019 po něm věřitelé požadovali splacení jeho dluhu. Původní dluh 1 000 dolarů narostl na 2 500

dolarů. Kromě toho má ještě dluh v bance. Soukromí věřitelé mu volali, chodili k němu domů, slovně mu vyhrožovali, aby peníze co nejdříve vrátil. Fyzicky jej však nenapadli. Žadatel proto prodal nepojízdné auto, aby získal peníze na odcestování ze země s celou rodinou. Na policii v zemi původu se žalobce neobrátil proto, že věřitel mu vyhrožoval, že pokud tak učiní, bude to mít pro něj nepříznivé následky. Žalobce tomu uvěřil, proto se na policii neobrátil, i když tu možnost měl. V případě návratu do vlasti žalobce očekává, že situace by byla stejná, spíše horší, neboť jeho dluh mezitím opět narostl. Předpokládá, že by se výhrůžky věřitelů mohly zintenzivnit a přenést se i na jeho manželku a syny. Na území ČR žijí žalobcovi rodiče a sestra, všichni jsou také žadateli o mezinárodní ochranu. Žalobce dále uvedl, že v minulosti neměl problémy se státními orgány, policií nebo armádou. Zdravotně je v pořádku.

10. Mezinárodní ochranu lze poskytnout buď ve formě azylu, nebo doplňkové ochrany. Důvody pro poskytnutí první ze zmíněných forem mezinárodní ochrany jsou stanoveny především v § 12, § 13 a § 14 zákona o azylu. Žalobce však ve vztahu k § 12 písm. a) a b) zákona o azylu neuplatnil žádné žalobní námitky. Totéž platí ve vztahu k § 13 zákona o azylu (azyl za účelem sloučení rodiny) a § 14 zákona o azylu (humanitární azyl). Protože podle § 75 odst. 2 s. ř. s. platí, že v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu soud přezkouvává *v mezích žalobních bodů napadené výroky rozhodnutí*, a žalobce se přezkumu ve věci neudělení azylu nedovolával (výslovně napadl pouze výrok o neudělení doplňkové ochrany), krajský soud rozhodnutí žalovaného ve věci neudělení azylu nepřezkoumával.
11. Žalobce se dovolává pouze udělení mezinárodní ochrany ve formě doplňkové ochrany. Podle § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.
12. Za vážnou újmu podle § 14a odst. 2 zákona o azylu se považuje
 - a) uložení nebo vykonání trestu smrti,
 - b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu,
 - c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo
 - d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.
13. Žalobce tvrdil, že má obavy z pronásledování ze strany soukromých věřitelů, kterým dluží peníze. Věřitelé jej již před jeho odchodem z vlasti telefonicky i osobně kontaktovali a vyhrožovali mu. Toto jejich jednání bylo pro žalobce impulsem pro odchod ze země. V České republice by chtěl vydělat peníze, aby mohl splatit dluhy a uspokojit věřitele, kteří by jej nechali na pokoji. Pokud by se nyní do vlasti vrátil, nátlak věřitelů by se opakoval a byl by intenzivnější, neboť žalobcův dluh mezitím ještě narostl. Krajský soud konstatuje, že žalobcovu příběhu není důvod nevěřit. K totožnému závěru

dospěl ostatně i žalovaný. Zbývá tedy posoudit, zda žalobcem uváděné skutečnosti naplňují kritéria § 14a zákona o azylu.

14. Pro udělení doplňkové ochrany je třeba kumulativně splnit následující podmínky: Žadatel (1) se musí nacházet mimo zemi svého původu, (2) musí mít důvodné obavy, že mu hrozí skutečné nebezpečí (reálná hrozba) (3) vážné újmy, (4) nemůže nebo není ochoten využít ochrany v zemi původu a (5) nesmí se na něj vztahovat vylučující klauzule podle § 15a zákona o azylu (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008 – 62, a ze dne 25. 7. 2013, č. j. 5 Azs 11/2012 – 23).
15. Hrozba vážné újmy může být důvodem pro udělení doplňkové ochrany i v případech, kdy jejím původcem je soukromá osoba, pokud lze podle § 2 odst. 6 zákona o azylu, „prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu“. Z judikatury Nejvyššího správního soudu zároveň vyplývá, že, jde-li o původce hrozící vážné újmy z okruhu soukromých osob, musí se postižená osoba obrátit nejprve s žádostí o pomoc na vnitrostátní orgány v zemi původu, pokud není zjevné, že tyto orgány nejsou schopny či ochotny účinnou ochranu poskytnout (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 9. 2008, č. j. 3 Azs 48/2008 – 57).
16. Krajský soud – ve shodě s žalovaným – konstatuje, že v případě žalobce nejsou dány důvody pro udělení doplňkové ochrany. Předně je třeba uvést, že žalobce již sice čelil určitému nátlaku ze strany věřitelů, ten ale nikdy nepřesáhl hranice slovního vyhrožování. Otázkou pak je, zda by se v případě návratu žalobce do Arménie jednání ze strany jeho věřitelů dále stupňovalo a zda by eventuálně dosáhlo intezity vážné újmy ve smyslu § 14 odst. 2 zákona o azylu. Tedy zda by žalobci hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy. Ještě významnější je ale skutečnost, že žalobce se ani nepokusil obrátit se na místní úřady či bezpečnostní složky a dovolat se zde pomoci a ochrany před případným nekalým či protiprávním jednáním jeho věřitelů, ač mu v tom objektivně nic nebránilo.
17. Přirozeně bylo třeba v řízení posoudit, zda žalobce vůbec má reálnou možnost dovolat se u vnitřních úřadů a bezpečnostních složek v zemi původu účinné ochrany. Žalovaný se touto otázkou zabýval – opatřil podklady k situaci v zemi původu, cíleně zaměřené na fungování policejního sboru v zemi. Z těch sice vyplývá, že obecně se arménská policie stále potýká s problematikou korupce, konflikty mezi soukromými osobami však normálně řeší (byť jsou občané méně ochotni obracet se na policii a úřady při konfliktech nebo sporech, do kterých jsou zapojeni „dobře situovaní“ lidé).
18. Žalobce namítal, že z žalovaným shromážděných zpráv o zemi původu lze vyvodit pouze obecné závěry, a nelze činit konkrétní závěry, jak by případně úřady či policie postupovaly v žalobcově věci. K tomu je nutno podotknout, že žalobce neuvedl žádné konkrétní skutečnosti, z nichž by bylo možné dovodit, že by právě v jeho případě policie měla postupovat v rozporu s obecným závěrem, že konflikty mezi soukromými osobami normálně řeší. Naopak se jeví, že žalobce bez zjevného důvodu uvěřil výhrůžce věřitele, který jej varoval, aby se na policii neobracel, což je výhrůžka v dané situaci vcelku očekávatelná.
19. V tomto ohledu se nyní posuzovaná věc liší od věci posuzované Nejvyšším správním soudem v rozsudku č. j. 5 Azs 50/2014 – 34, kterého se dovolává žalobce. Ve zmíněném rozsudku totiž Nejvyšší správní soud uvedl, že „z podkladů shromážděných během

správního řízení nijak (natož přesvědčivě) neplyne, že by stěžovateli byly indické policejní či jiné orgány schopny poskytnout jakoukoli účinnou ochranu. Naopak stěžovatel od počátku řízení konzistentně tvrdí, že lichvář, který mu půjčil peníze na léčbu otce, je v dané oblasti známým člověkem, který již v minulosti některé dlužníky zabil, aby tak zastrašil ostatní „klienty“ a ti tak peníze vrátili včas. Zdejší soud už shora uvedl, že na tuto argumentaci žalovaný v podstatě reagoval jen tak, že se stěžovatel měl s žádostí o pomoc obrátit na orgány v zemi původu, a nepřipadně přitom odkázal na Zprávu, z níž plynou ovšem zcela opačné závěry, než které žalovaný dovozuje; rozhodnutí žalovaného je tak v přímém rozporu se spisem.“

20. Žalovaný tedy správně rozhodl, že žalobce nesplňuje zákonné podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu.
21. Krajský soud podotýká, že vnímá jako logickou a z lidského hlediska pochopitelnou snahu žalobce zajistit si lepší ekonomickou úroveň tím, že zde chce vydělat peníze, aby v zemi původu splatil své dluhy. K tomu však nelze využívat prostředky zákona o azylu. Udělení mezinárodní ochrany v jakékoli z jejích forem není univerzálně použitelným institutem k řešení jakýchkoli negativně vnímaných životních situací. Instituty zákona o azylu slouží k mimořádné ochraně osob, kterým v zemi jejich původu hrozí závažné porušování jejich lidských práv.
22. Žalovaný nezjistil ani skutečnosti odůvodňující udělení doplňkové ochrany podle § 14b zákona o azylu; žalobce se takových skutečností ani nedovolával a z obsahu správního spisu je nezjistil ani krajský soud. Proto i rozhodnutí o neudělení doplňkové ochrany podle § 14b zákona o azylu je třeba považovat za zákonné.

V. Závěr a náklady řízení

23. Krajský soud z výše uvedených důvodů shledal, že námitky uplatněné žalobcem jsou nedůvodné. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí přihlížet z úřední povinnosti, zamítl žalobu dle § 78 odst. 7 s. ř. s.
24. Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch; žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje,

v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Hradec Králové 20. července 2020

Mgr. Tomáš Blažek v. r.
samosoudce